

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobců: **a) K. B., b) P. B.**, oba zast. JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou, se sídlem Rumunská 1798/1, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 8. 2023, č. j. OAM-907/ZA-ZA11-D02-R2-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2023, č. j. 21 Az 32/2023-24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 12. 2022, č. j. OAM-907/ZA-ZA11-D02-20122, zastavil řízení o žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též „zákon o azylu“), neboť shledal žádost nepřípustnou podle § 10a odst. 1 písm. b) téhož zákona. Současně rozhodl, že státem příslušným pro posouzení žádosti žalobců je Italská republika (dále též „Itálie“) jako stát, který toto vízum udělil, a to na základě čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále též „nařízení Dublin III“).

[2] Žalobci uvedené rozhodnutí žalovaného napadli žalobou u Městského soudu v Praze, jež jej rozsudkem ze dne 6. 3. 2023, č. j. 2 Az 1/2023-55, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Rozhodnutí bylo zrušeno jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Městský soud žalovanému vyčetl nedostatečné odůvodnění nevyužití diskrečního oprávnění dle § 17 nařízení Dublin III.

[3] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný znovu rozhodl ve věci žalobců tak, že shledal žádost o mezinárodní ochranu nepřípustnou podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu s tím, že státem příslušným pro posouzení žádosti žalobců je Itálie, a řízení zastavil dle § 25 písm. i) téhož zákona.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného brojili žalobci žalobou u městského soudu, který ji shora nadepsaným rozsudkem zamítl.

[5] Proti tomuto rozsudku podali žalobci (dále též „stěžovatelé“) kasační stížnost, ve které namítají, že ač vázán právním názorem městského soudu, žalovaný opět nedostatečně zdůvodnil, proč se rozhodl nevyužít diskreční oprávnění čl. 17 nařízení Dublin III. Tento postup poté posvětil městský soud. Ve věci rozhodoval jiný senát než v předchozím řízení vedeném pod sp. zn. 2 Az 1/2023, a stěžovatelka tak zde spatřuje nejednotnost a nekonzistentnost v rozhodování městského soudu. Žalovaný v úvaze k aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III dostatečně neposoudil nejlepší zájem nezletilého dítěte (život v úplné rodině v rodinném prostředí a v zemi s určitými kulturními blízkostmi, kde je otec integrován a vytvořil sociální a materiální zázemí a kde navštěvuje základní školu oproti dalšímu vykořenění a přesídlení do přijímacího střediska, kde budou mít rodiče nezletilých přístup k práci až po určitém čase), a použitá argumentace naopak svědčí o libovůli správního orgánu (žalovaného).

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že účelem čl. 17 nařízení Dublin III není nalézt optimální komfort žadatele o mezinárodní ochranu, ale eliminovat zjevné nedostatky pravidel systému příslušnosti členských zemí dle nařízení Dublin III. Oprávnění uvedené v čl. 17 nařízení je oprávněním státu, nejedná se o nárok stěžovatelů. Žalovaný spolehlivě zjistil skutkový stav a neporušil zákon ani dublinské nařízení. V průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany stěžovatelé neuvedli skutečnosti relevantní pro aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelé jsou zastoupeni advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Před zahájením meritorního přezkumu věci se Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (což je také nyní projednávaná věc), pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[9] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud

pokračování

ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[10] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná. Rozsudek městského soudu je přezkoumatelný a náležitě odůvodněný. Závěry v něm přijaté se nevymykají ustálené rozhodovací praxi NSS, jak je rozvedeno dále.

[11] Podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, *odchylně od čl. 3 odst. 1* [podle něhož žádost o mezinárodní ochranu posuzuje stát, který je podle pravidel kapitoly III nařízení pro její posouzení příslušný] *se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.* Podle bodu 17 odůvodnění nařízení lze diskreční oprávnění využít zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny.

[12] K aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III. se opakovaně vyjadřuje judikatura Nejvyššího správního soudu. Diskreční oprávnění státu vyjádřené v čl. 17 nepředstavuje povinnost, ale možnost ujmout se posuzování žádosti o mezinárodní ochranu. I kdyby existovaly okolnosti hodné zvláštního zřetele, nemá žadatel na jeho aplikaci právní nárok. Správní orgán má v takovém případě pouze povinnost se jeho možnou aplikací zabývat a jeho neaplikaci případně řádně odůvodnit (např. rozsudek NSS ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24, nebo usnesení NSS ze dne 23. 10. 2018, č. j. 7 Azs 238/2018-55).

[13] Jako okolnosti zvláštního zřetele hodné svědčící pro využití diskrečního oprávnění judikatura dovozuje například existenci rodinných vazeb, speciální vztah žadatele s Českou republikou daný zejména výhodami, které státu ochrana žadatele přináší, nebo důvody humanitární (viz rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2017, č. j. 6 Azs 16/2017-61). Z rozsudku NSS ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24, vyplývá, že *„případy hodné zvláštního zřetele nelze žádným vyčerpávajícím způsobem obecně popsat, přesto však v rámci nich jsou patrné dvě významnější skupiny, které lze typově charakterizovat: V první řadě případy, kdy má žadatel o mezinárodní ochranu zvláštní vztah k České republice, resp. Česká republika má zvláštní zájem na jeho ochraně (např. za prokázané služby našemu státu či pro jiný specifický vztah k němu). Další skupinou jsou případy, kdy by aplikace určené příslušnosti jiného členského státu mohla mít nežádoucí důsledky jiné než takové, s nimiž samotné nařízení Dublin III typově počítá a pro něž stanovuje konkrétní specifická pravidla (viz jeho čl. 3 odst. 2). V druhé z popsaných typových skupin případů je v první řadě na místě nejprve zkoumat, zda by tyto důsledky mohly skutečně s významnou pravděpodobností nastat, a pokud ano, zda stát příslušný dle nařízení může sám učinit opatření, která by zajistila ochranu žadatele před těmito důsledky.“*

[14] Výše uvedené však nic nemění na tom, že posouzení podmínek pro aplikaci čl. 17 je správním uvážením. Role soudů při přezkumu správního uvážení je omezena na ověření, zda ministerstvo nepřekročilo zákonné meze správního uvážení či správní uvážení nezneužilo (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Nahradit správní uvážení soudy nemohou. Přezkoumávají proto především, zda ministerstvo nezapomnělo úvahu o použití čl. 17 učinit (pokud to bylo namístě), případně, zda logicky a srozumitelně odůvodnilo, proč oprávnění podle čl. 17

odst. 1 nařízení nevyužilo (viz. rozsudek NSS ze dne 17. 5. 2023, č. j. 10 Azs 92/2023-34, bod 18, příp. rozsudky NSS ze dne 22. 3. 2023, č. j. 5 Azs 24/2023-23, body 17-18, či ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24, body 33-34).

[15] V nyní projednávané věci žalovaný řádně odůvodnil, proč nepřistoupil k aplikaci diskrečního ustanovení čl. 17 nařízení Dublin III. Dostatečným a vnitřně nerozporným způsobem se vypořádal s rodinnými vazbami stěžovatelů, postavením otce, možnostmi i zdravotním stavem zúčastněných, jakož i se zájmy a školní docházkou nezletilého stěžovatele b). Nejvyšší správní soud odkazuje na podrobnou rekapitulaci odůvodnění žalovaného, již uvádí městský soud v bodě [21] napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud se také ztotožnil se závěrem městského soudu, že žalovaný vyhověl závaznému právnímu názoru vyslovenému ve zrušujícím rozsudku městského soudu ze dne 6. 3. 2023, č. j. 2 Az 1/2023-55. Žalovaný v rozhodnutí, jež je předmětem tohoto řízení, provedl podrobnější úvahu než v předcházejícím rozhodnutí, v níž se zaměřil mj. na status poživatele dočasné ochrany manžela a otce stěžovatelů, zabýval se též možnou hrozbou rozdělení rodiny a zvláště přihlédl k zájmu nezletilého stěžovatele b). V úvaze žalovaného Nejvyšší správní soud neshledal logický rozpor, zjevnou svévoli správního orgánu či jiný exces takového rozsahu, který by činil rozhodnutí nezákonným. Nejvyššímu správnímu soudu tak nepřísluší do správního uvážení zasáhnout ani v případě, kdy by sám považoval užití postupu dle čl. 17 nařízení Dublin III za vhodné.

[16] Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud stížnost odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Jelikož stěžovatelé neměli v řízení o kasační stížnosti úspěch a žalovanému nevznikly náklady přesahující náklady jeho běžné úřední činnosti, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. ledna 2024

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu